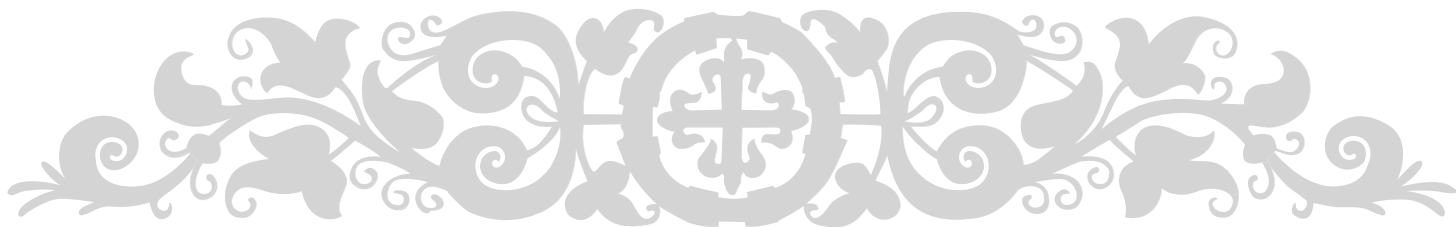

SCIENTOLOGYS RELIGIØSE NATUR

Geoffrey Parrinder, ph.d.
Professor emeritus
Sammenlignende religionsstudier
University of London
England
1977

SCIENTOLOGYS RELIGIØSE NATUR

Geoffrey Parrinder, ph.d.
Professor emeritus
Sammenlignende religionsstudier
University of London
England

SCIENTOLOGY'S RELIGIØSE NATUR

INNHold

I.	Introduksjon	1
II.	Guds plass i Scientology-troen	2
III.	Seremonier og deres betydning	3
IV.	Scientology-lærens religiøse natur	4
V.	Konklusjon	4

SCIENTOLOGYS RELIGIØSE NATUR

Geoffrey Parrinder, ph.d.
Professor emeritus
Sammenlignende religionsstudier
University of London
England
1977

I. Introduksjon

Jeg må gjøre det klart at jeg ikke er en scientolog. Tvert imot, jeg er en ordinert metodistprest og har vært det i over 40 år¹. Jeg har ingen kortfattet formening om tro og praksis i Scientology og kan være kritisk til noe av det. Men jeg er opptatt av religiøs frihet, som er essensielt for et demokratisk samfunn.

I 1971 ble jeg kontaktet av representanter for Scientology, ettersom min interesse for religionens betydningen var kjent fra mine skrifter og min posisjon som professor i sammenlignende religionsstudier ved University of London. Jeg studerte litteratur sendt til meg, og jeg mente at det å møte representanter for bevegelsen flere ganger og å besøke deres britiske hovedkvarter, var en bra måte å skaffe meg førstehåndsinformasjon på.

Saint Hill Manor i East Grinstead er en gammel utvidet bygning med tilstrekkelige, men ikke særlig vidstrakte områder. Besøket mitt hadde blitt arrangert, men som noe som ofte skjer, ankom jeg en halv time for tidlig og kunne vandre rundt på egen hånd en stund. I henhold til rykter om scientologene, hadde jeg halvveis forestilt meg at det ville være en vakt ved inngangen, eller til og med vakthunder. Men alt var åpent, og jeg kjørte upåaktet inn på bilparkeringsen. Deretter gikk jeg inn i bygninger hvor

1. Professor Parrinder skrev denne vitenskapelige artikkelen i 1977.

studenter var i arbeid, så de åpne kursrommene, og gikk til slutt inn i kapellet som liknet det man finner i andre åpne kirkebygninger.

Bilder av Ron Hubbard var plassert mange steder, og tekster på veggene indikerte nesten hans tilstedeværelse, slik som «ikke forhast deg, du kunne støte på Ron». Da koret kom inn i kapellet, var det noen slående ord i deres profesjonelle hymne: «Denne mannen alene gjorde veien kjent.» Der hørtes den religiøse dogmatismens stemme. Det kan være at Ron Hubbard, lik Buddha, vil bli tillagt overnaturlig autoritet og til og med bli en guddom, i funksjon om ikke i teori. Men det finnes andre trosartikler som går imot denne utviklingen. Søndagsandakten om ettermiddagen var fylt til trengsel med folk i alle aldre som var muntre og engasjerte. Herr Justis Ashworth bemerket at «presten står fremfor folket og sier hallo til dem», men dette er vanlig i kirker av ulike trosretninger. Presten bar en pretekraze og et slags kors eller ankh [henkelkors], men disse er religionens symboler, ikke dens vesen. Det var hymner, en stund med stillhet som inkluderte en bønn, og en preken som flere ganger nevnte Gud.

II. Guds plass i Scientology-troen

Guds plass i Scientology-troen ser ikke ut til å være dominant, slik den er i kristendommen, jødedommen og islam, men den er klart til stede. I boken *Scientology-religionen* definerer kapittelet om doktrine og praksis dens oppgave som «å hjelpe den enkelte med å bli bevisst om seg selv som et udødelig vesen, og å hjelpe ham selv med å nå frem til og oppnå de grunnleggende sannhetene angående seg selv, sitt forhold til andre ... og Det høyeste vesen». Her, og i form av vanlig forrettelse, erklæres det at «vi ønsker å slette hans synd, slik at han kan være god nok til å gjenkjenne Gud», og «Menneskets beste bevis på Gud er den guden han finner i seg selv». Det erkjennes at undervisning om Gud i ens indre og reinkarnasjon knytter Scientology til Østens og indiske former for religiøs tenkning. Slik erklærer den målet «individuell frelse i harmoni med andre livsformer, det fysiske univers og, i siste instans, Det høyeste vesen. Det er i denne Østens tradisjon at vi finner Scientologys bakgrunn».

Gud snakkes om som Den åttende dynamikken, det høyeste nivået av realitet man når frem til når Den sjuende dynamikken, det åndelige universet, er «nådd i sin helhet». Gud og det åndelige univers blir også «klassifisert som theta-universet», og theta eller thetan beskrives som «ånd» og «selve personen». Det er en konstant insistering på mennesket som et åndelig vesen og avvisning av materialistiske forklaringer på menneskelig opprinnelse. Mennesket er udødelig, det har levd utallige liv og det kan stige opp til Gud. Dette er riktignok likt noen indiske religiøse trosretninger, og det er viktig i påstanden om at Scientology er en religion.

III. Seremonier og deres betydning

En vielsesseremoni, som kanskje populært kan anses som religiøs og skal utføres i kirken, er primært ikke religiøs. Den er en sekulær kontrakt mellom to samtykkende parter og foran to vitner. Den tidlige kirken innså dette og rettet seg etter den statlige praksisen i mange århundrer, selv om det ofte var med en kirkelig velsignelse senere. Men post-reformasjonsrådet i Trent påbød at kristent ekteskap må bli forrettet i en kirke og av en prest. Moderne protestanter og misjonærer som har prøvd å påtvinge et kirkelig ekteskap på konvertitter, har fulgt påbudet fra Trent. Selv om ekteskap blir holdt for å være et sakrament, er en prest og en kirke ikke avgjørende for dets gyldighet i kristen teologi. Sakramentets lovprisere er mannen og konen som gir hverandre høytidelige løfter, og dette kan gjøres religiøst hvor som helst.

Mange land som har en kristen tradisjon, insisterer likevel på at ekteskapsseremonier skal utføres av en sekulær myndighet, en fullmektig, dommer eller ordfører. Selv der det finnes en etablert kirke, kan ekteskap bli utført i andre kapeller eller av en fullmektig. Det er derfor ikke i Scientologys ekteskapsritual vi bør se etter bevis på religiøs tro og praksis.

De to mest betydningsfulle kirkelige ritualene er barnedåp, eller navngivelse av barn, og begravelse av den døde. Tro forbundet med de to leder dypt inn i vår natur og historie, og de danner menneskehetens vanligste sakramenter. Scientology tror på *thetanen*, dens eget ord for den udødelig sjel, utledet fra den åttende bokstaven i det greske alfabetet, *theta*, og tar kanskje hensyn til dens symbolske ovale form. Ritualet sier at: «hovedhensikten med en navngivningsseremoni er å bidra til å få thetanen orientert. Han har nylig overtatt sin nye kropp.» Thetanen blir introdusert til kroppen sin, foreldrene og fadderne sine. Tydelig der er en åndelig og ikke en materialistisk seremoni.

På samme måte fremsetter Scientologys begravelsesseremoni åndelige påstander. Sjelen hjelpes videre til et fremtidig liv: «Gå nå, kjære (den avdøde) og lev enda en gang, i lykkeligere tid og sted». Troen på en slags åndelig natur i mennesket, som overlever døden, er kanskje menneskehetens eldste og mest rådende religiøse overbevisning. Det finnes antakelig ingen stamme eller intet folk som ikke har hatt en eller annen form for tro på liv etter døden, og tilstedeværelsen av en slik overbevisning er et veldig klart tegn på religion.

De gamle egyptere (ikke de nyere, som er muslimer) trodde på sjeler og guder, og var religiøse, slik buddhistene også er, som strengt tatt kan sies å tro på ingen av delene, i det minste i en vestlig oppfatning. Men begge hadde religiøse ritualer, som Scientology bevisst nærmer seg.

IV. Scientology-lærens religiøse natur

Hvis Scientology sammenlignes med sekulære organisasjoner, blir den religiøse naturen hos noen av dens overbevisninger straks tydelig, selv om den ennå ikke har utviklet en kompleks teologi. Det er helt forskjellig fra politiske samfunn, som ikke har noen særlig interesse i udødelige sjeler. På samme måte skiller den seg fra sosiale klubber, så som Odd Fellows eller Loyal United Order of Anglo-Saxons. Den er mer i slekt med frimureriet, som har tro på Gud, den guddommelige arkitekt, og på åndelige vesener. Men frimurere har ofte sagt at organisasjonen deres ikke er en religion. I mye av Europa, i det minste inntil nylig, var frimureriet sterkt antigeistlig, en slags irreligiøs religion. Men i Storbritannia og De forente stater har frimurerne ofte også blitt medlemmer av etablerte kirker og har ønsket å vise at de ikke følger en rivaliserende religion, men heller en moralsk kodeks og en støtte av sann religion.

Ytterligere kortfattet henvisning kan gjøres til oldtidens og de moderne religiøse bevegelsene. Indias jainister tror på mange sjeler, men ikke på Gud. Likevel regnes jainismen som en religion. Buddhistene tror verken på en høyere Gud eller på en sjel som kan beskrives, skjønt det finnes forskjeller mellom teori og praksis, men de er en av verdens største og mest misjonerende religioner. Mange hindutenkere innen Vedanta er ikke-dualister, tror at menneske og guddom er ett, siden den individuelle sjel er den universelle sjel. Dette er ikke gud i kristen eller vestlig rettslig forstand, men likevel er hinduisme en hovedreligion. I moderne tider har indisk Neo Vedanta hatt vid innflytelse i Europa og Amerika, for dens lære har skilt seg både fra de rigide dogmene i de fleste vestlige religioner og også fra materialismen i mye av moderne vitenskap.

Scientology ser ut til, fra starten av og som en grunnleggende doktrine, å ha lagt seg til en åndelig innstilling til livet. Grunnleggerens og Scientologys mål erklærer at formålet er å frigjøre mennesket fra slaveriet som «søkte å redusere det til tilstanden celler, hjerne og kropp, en 'vitenskapelig' løgn som har forårsaket usigelig skade på mennesket og, med mindre det korrigeres, til slutt vil resultere i total utslettelse».

Og videre, «at mennesket først og fremst er en ånd, udødelig og grunnleggende sett uforgjengelig».

V. Konklusjon

Erklæringen om doktrine og praksis i *Scientology-religionen* begynner med en kort bekreftelse av dens åndelige natur og fortsetter umiddelbart videre med å vurdere bevegelsens bakgrunn, med spesielle avsnitt om hinduisme og buddhisme. Grunnleggeren og senere arbeidere har

klart blitt påvirket av det de leser om disse asiatiske religionene, og i dette gjenspeiler de utbredte trender i moderne tenkning. I over et århundre har innflytelsen fra asiatiske ideer, særlig indiske, vært kraftig i Europa og Amerika, og dette må påvirke religionsforståelsen. Religion handler om menneskets åndelige natur og om objektet for dets tilbedelse, om det er Gud eller Absolutt eller Buddha. Etter som Scientology utvikler seg kan den legge mer vekt på Det høyeste vesens posisjon, som ikke bare målet for, men kilden til og den bærende kraften i hele menneskets streben. Slik den er, er den gjennomgripende læren om menneskets åndelige natur og dets uforgjengelige indre essens, i samsvar med mye i noen av verdens hovedreligioner.

GEOFFREY PARRINDER

1977

Geoffrey Parrinder

Da han skrev «Scientologys religiøse natur», var Geoffrey Parrinder professor i sammenlignende religionsstudier ved University of London. Han er nå professor emeritus i sammenlignende religionsstudier. Han er også Fellow i Kings college i London og metodistprest siden 60 år. Han er forfatter av mer enn 40 bøker om verdens religioner, med oversettelser til 12 språk. Han har redigert et leksikon og ordbok om verdens religioner.

